

Інформаційна стаття архівного відділу Артємівської райдержадміністрації

22 лютого 2014 року в Україні відбулася зміна влади, після чого Верховна Рада змінила Конституцію країни, змінила керівництво парламенту і МВС, а також усунула від влади президента Віктора Януковича. Після цих подій життя в місті Артємівську та Артємівському районі почало змінюватись. Відбувалися мітинги, організовані повстанцями, захвати адміністративних будівель. Лідери повстанських груп приходили до керівництва міста і району висуваючи свої вимоги. Так, на площі біля пам'ятника Леніну, а потім під стінами виконкому натовп викрикував проросійські гасла і вимагав референдуму. Виступаючі агітували об'єднуватися з Росією і організувати захист проти фашизму.

На мітингу у перших рядах стояли люди з російськими прапорами і плакатами. Поряд з гаслами «Слава Донбасу!» з'явилися сепаратистські заклики до об'єднання з Росією і проведення референдуму. Організатори заходу запрошували висловитися всіх бажаючих, але коли з'являлися люди з іншою думкою або закликами зберігати спокій, натовп швидко змушував їх замовкнути. Після переміщення до міськради на флагштоку підняли російський прапор під бурхливі оплески учасників протесту. Потім оголосили, що потрібно організувати народні дружини, і почали записувати бажаючих для патрулювання вулиць і захисту пам'ятників від приїжджих бойовиків. Представниця партії Вітренко Наталія Гайдакова запропонувала зібрати кошти на лікування беркутівця, після чого під крики «Беркут!» люди зібрали понад три з половиною тисячі гривень і вирішили перерахувати їх на картку матері потерпілого. Потім до рупора підходили афганці, представники робочих, комуністів, колишні військові. Періодично мітингувальники вимагали від міського голови Олексія Реви скласти лист до міськради і до Сімферополя. Ніяких чітких вимог до влади учасники мітингу сформулювати не змогли, обрали делегатів і відправили їх до міськради для написання звернення.

На початку весни почалось загострення конфлікту в місті та районі, почалися заходи установам із застосуванням військової техніки. Люди були дуже налякані, бо розуміли, що почалась громадянська війна. Багато хто залишили місто і район.

24 квітня 2014 року в Артємівську, близько 2 години ночі, невідомі особи вчинили напад на військову частину (танкову базу). За словами воєнкома, озброєні нападники підійшли до військової частини і висунули військовим ультиматум – скласти зброю і здатися. Військові відмовилися виконати ультиматум, після чого почався штурм військової частини. Під час штурму з боку нападників відкрили вогонь. В обороні частини взяли участь українські десантники і спецназ. Для перекидання особового складу були задіяні вертольоти. Постраждав один військовий з пораненням в обличчя. За фактом Генпрокуратура відкрила кримінальне провадження за статтею «Тероризм».

Ситуацію в Артемівську прокоментував глава МВС України Арсен Аваков у себе на сторінці в Фейсбуці: «По текущему короткому докладу. Ночью было нападение на воинскую часть, с целью завладеть оружием. Нападала группа около 70 человек во главе с русским военным (засвеченным на многих фото в Славянске – с обширной бородой). Военные отбили нападение. Ранен солдат. Данные о пострадавших с нападавшей стороны уточняются.»

До кінця квітня 2014 року протистояння повстанців і українських силовиків обмежувалося періодичними сутичками, рейдами і нападами на блокпости з використанням стрілецької зброї. Було ще декілька спроб захвату танкової бази, але вони, на щастя, були невдалими.

Так звані «ополченці», хоч і викликали симпатії у деяких місцевих жителів, але не отримали значної підтримки мешканців Артемівська і Артемівського району.

06 липня 2014 року стався обстріл штабу ополчення ДНР, розташованого в будівлі прокуратури. Очевидці повідомляють, що в рейді брали участь два БТри. Перестрілка тривала близько півгодини. Жителі прилеглих будинків і працівники «Швидкої допомоги» на час операції спустилися в підвал. Після відходу військових, для гасіння палаючого мікроавтобуса прибув 8-й пожежно-рятувальний загін.

Міністр МВС Арсен Аваков на своїй сторінці в Фейсбуці заявив, що «разведрейд совершил батальон МВД «Артемовск», и штаб уничтожен».

Жителі міста також відзначали, що стрілянина тривала і пізніше, в інших районах міста. Будівля прокуратури майже не постраждала, серед збитків – розбиті шибки в бібліотеці і в деяких будинках, обстріляна аптека на розі. Міські служби швидко усунули наслідки перестрілки: прибрали зруйновану електроопору і відновили тролейбусний рух.

За період 2014-2015 рр. архівний відділ Артемівської районної державної адміністрації не припиняв роботу. Коли були обстріли, спеціалісти архіву працювали неповний робочий день.

У лютому 2015 року, під час Дебальцевської операції, залпи пострілів з кожним днем були все інтенсивніші і гучніші. У зв'язку з тим, що архівний відділ розташований у школі, поблизу Артемівська, в селищі Опитне, яке знаходиться на виїзді з міста в безпосередній близькості з містом Горлівкою, і всі шість великих вікон як раз розташовані з боку Горлівки, викликала занепокоєння подальша доля архівних документів. Тому разом з керівництвом райдержадміністрації було прийнято рішення перемістити документи заради їхньої збереженості до підвалу школи. За допомогою пожежників Державної служби з надзвичайних ситуацій 12 лютого були переміщені до підвалу стелажі і частина коробів з документами. А 13 лютого за допомогою вчителів та учнів школи була переміщена до підвалу друга частина коробів з документами.

Увечері 13 лютого 2015 року терористи обстріляли Артемівськ. У результаті обстрілу 2 особи загинули і 5 отримали поранення. Серед загиблих – 7-річний хлопчик, серед постраждалих – як мінімум троє дітей від 6 до 8 років. Снаряди вибухнули відразу на декількох вулицях.

14 лютого 2015 року під обстріл потрапило селище Опитне. Снаряди потрапили в амбулаторію і гуртожиток професійно-технічного училища № 147, ще один упав у 10 метрах від місцевої школи, в будівлі якої знаходиться наш архівний відділ. Постраждалих, на щастя, не було.

За період 2014-2015 рр. приміщення архіву не захоплювали, документи не були втрачені, але ми втратили два джерела комплектування – Новогригорівську та Комунівську сільські ради, бо вони залишилися на непідконтрольній Українській владі території. Кадрових змін у цей час в архівному відділі не було, працювали спочатку два працівники, а в лютому 2015 року з відпустки по догляду за дітьми повернувся третій працівник архіву. У березні цього ж року головного спеціаліста архівного відділу було переведено до адміністративного центру райдержадміністрації, тому на теперішній час у відділі працюють два працівники, одне місце вакантне.

В. о. начальника
архівного відділу райдержадміністрації

С.Л. Вершиніна